

Η εξάπλωση των Αράβων και ο πολιτισμός τους

**Βέλτιστο
Σενάριο**

Γνωστικό αντικείμενο:

Ιστορία (ΔΕ)

Δημιουργός Σεναρίου: Γεώργιος Νικολάου (Εκπαιδευτικός)

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Σημείωση

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν αυτόματης δημιουργίας και εκτύπωσης του Ψηφιακού Διδακτικού Σεναρίου με Τίτλο: «**Η εξάπλωση των Αράβων και ο πολιτισμός τους**».

Δημιουργήθηκε στις **07/13/2015 - 13:33** και έχει υποστηρικτικό ρόλο στο έργο του εκπαιδευτικού.

Δεν αντικαθιστά το Ψηφιακό Διδακτικό Σενάριο, το οποίο περιέχει όλο το Διαδραστικό Περιεχόμενο και αξιοποιεί τις ψηφιακές δυνατότητες της Πλατφόρμας «Αίσωπος».

Το σενάριο αυτό έχει χαρακτηριστεί ως «Βέλτιστο» ύστερα από αξιολόγηση από δύο αξιολογητές και είναι αναρτημένο με το πλήρες ψηφιακό περιεχόμενό του στην Πλατφόρμα «Αίσωπος».

Το Διαδραστικό Ψηφιακό Διδακτικό Σενάριο με το πλήρες ψηφιακό περιεχόμενό του βρίσκεται στον σύνδεσμο:

<https://aesop.iep.edu.gr/node/11864>

Επισημαίνεται ότι τα σενάρια της Πλατφόρμας «Αίσωπος» διακρίνονται σε:

Υποδειγματικά Σενάρια: Ψηφιακά Διδακτικά Σενάρια που έχουν προκύψει από επιστημονικές επιτροπές εμπειρογνομώνων (Εκπαιδευτικοί Αυξημένων Προσόντων, Σχολικοί Σύμβουλοι, Μέλη ΔΕΠ / Επιστημονικό Προσωπικό του ΙΕΠ).

Βέλτιστα Σενάρια: Αξιολογημένα Ψηφιακά Διδακτικά Σενάρια εκπαιδευτικών με βαθμολογία άνω των 70 μονάδων.

Επαρκή Σενάρια: Αξιολογημένα Ψηφιακά Διδακτικά Σενάρια εκπαιδευτικών με βαθμολογία από 50 έως 70 μονάδες.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης» - MIS: 479325, ΣΑΕ: 2014ΣΕ24580051.

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του Υ.Π.ΠΑΙ.Θ.

Η Πλατφόρμα Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής, Αξιολόγησης και Παρουσίασης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος», αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης.

Ομάδα Επιστημονικής και Διοικητικής Εποπτείας της Πράξης:

Επιστημονικός Υπεύθυνος Πράξης για τις Δράσεις που αφορούν το Ι.Ε.Π: Ιωάννης Σταμουλάκης, Φιλολόγος, Σύμβουλος Α' Υ.Π.ΠΑΙ.Θ.

Υπεύθυνος Υποέργου 1: Ιωάννης Σταμουλάκης, Φιλολόγος, Σύμβουλος Α' Υ.Π.ΠΑΙ.Θ.

Υπεύθυνος Υποέργου 2: Νικόλαος Γραμμένος, Πληροφορικός, Σύμβουλος Γ' Ι.Ε.Π.

Υπεύθυνος Υποέργου 3: Νικόλαος Γραμμένος, Πληροφορικός, Σύμβουλος Γ' Ι.Ε.Π.

Επιστημονική Συντονίστρια των ειδικών επιστημόνων του Υποέργου 1: Βασιλική Καραμπέτσου, Φιλολόγος, Εισηγήτρια Ι.Ε.Π.

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του Υ.Π.ΠΑΙ.Θ.

Φύλλα Εργασίας Σεναρίου

Το παρόν ψηφιακό σενάριο περιέχει φύλλα εργασίας, τα οποία είναι συνημμένα στο αρχείο «PDF» και μπορείτε να τα ανοίξετε κάνοντας διπλό κλικ πάνω στο εικονίδιο.

- 1η Φάση: Δεν υπάρχει
- 2η Φάση: [fyllo_ergasias_1_11_1.doc](#)
- 3η Φάση: [fyllo_ergasias_2_12.doc](#)
- 4η Φάση: Δεν υπάρχει
- 5η Φάση: Δεν υπάρχει

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του Υ.Π.Ε.Θ.

Γενική Περιγραφή Σεναρίου

Γνωστικό Αντικείμενο

Ιστορία (ΔΕ) (Γυμνάσιο)

Εκπαιδευτικό Πρόβλημα

Ποιοι είναι οι Άραβες και κάτω από ποιες συνθήκες ασπάστηκαν το Ισλάμ; Για ποιους λόγους εξαπλώθηκαν ταχύτατα; Τι συνέβη κατά την επαφή τους με το Βυζάντιο και τη Δύση; Πώς κατάφεραν να κυριαρχήσουν στο διεθνές εμπόριο; Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά της τέχνης τους και πώς αυτοί συνέβαλαν στην παγκόσμια επιστημονική πρόοδο; Αυτά και άλλα επιμέρους ζητήματα διαπραγματεύεται το παρόν σενάριο.

Γενική περιγραφή περιεχομένου

Σύντομη περιγραφή: Στα πλαίσια του κεφαλαίου «Λαοί στον περίγυρο του Βυζαντινού κράτους» του σχολικού εγχειριδίου Ιστορίας των Ι. Δημητρούκα και Θ. Ιωάννου το σενάριο δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να αντλήσουν επιπλέον πληροφορίες για έναν ανατολικό λαό ο οποίος με την εξάπλωσή του επηρέασε βαθιά την παγκόσμια ιστορία. Μέσα από την ανάγνωση κειμένων και πηγών καθώς και μέσα από την παρατήρηση πλήθους φωτογραφιών και τη συμμετοχή σε ψηφιακές δραστηριότητες οι μαθητές καλούνται να εξάγουν συμπεράσματα σχετικά με τις επιπτώσεις που είχε η εμφάνιση των Αράβων τόσο στην ιστορία του Βυζαντίου και της Ευρώπης όσο και στο χώρο της θρησκείας, της οικονομίας και του πολιτισμού.

Διδακτικοί Στόχοι

- Να μάθουν οι μαθητές να συνεργάζονται και να επιλέγουν κριτικά τις πληροφορίες που χρειάζονται.
- Να χρησιμοποιήσουν οι μαθητές τις νέες τεχνολογίες στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Να γνωρίσουν τις συνθήκες εμφάνισης και εξάπλωσης της ισλαμικής θρησκείας καθώς και τις συνέπειες.
- Να γνωρίσουν οι μαθητές τις επιδόσεις των Αράβων στα γράμματα, στις τέχνες και στις επιστήμες.
- Να κατανοήσουν οι μαθητές την πολιτιστική αλληλεπίδραση μεταξύ Ισλάμ, Βυζαντίου και Δύσης.

Λέξεις κλειδιά που χαρακτηρίζουν τη θεματική του σεναρίου

- Ισλάμ
- εξάπλωση Αράβων
- μάχες
- υγρό πυρ
- τέχνη Αράβων

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

- εμπόριο Αράβων
- Άραβες και επιστήμες

Υλικοτεχνική υποδομή

Εργαστήριο πληροφορικής, Powerpoint, Internet Browser, Φύλλα εργασίας, διαδραστικός πίνακας.

Τυπικός χρόνος αλληλεπίδρασης με το εκπαιδευτικό σενάριο σε διδακτικές ώρες για δουλειά εντός του σχολείου

3 ώρες

Πνευματικά δικαιώματα ή άλλοι αντίστοιχοι περιορισμοί

ΟΧΙ

Εκτιμώμενο Επίπεδο Δυσκολίας

Μέτριας δυσκολίας

Τύπος Διαδραστικότητας

Συνδυασμός παθητικής και ενεργητικής μάθησης

Επίπεδο Διαδραστικότητας

υψηλό

Προτεινόμενη ηλικιακή ομάδα

12-15

Εκπαιδευτική Βαθμίδα που απευθύνεται το σενάριο

Γυμνάσιο

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Σύνοψη φάσεων σεναρίου:

1η Φάση: Μέθοδος

Χρονική Διάρκεια: 5λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εργαστήριο πληροφορικής

Δομικά - Διαδραστικά στοιχεία:

2η Φάση: Η εξάπλωση των Αράβων

Χρονική Διάρκεια: 45λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εργαστήριο πληροφορικής

Δομικά - Διαδραστικά στοιχεία:

1. Η εξάπλωση των Αράβων

3η Φάση: Εμπόριο και πολιτισμός του Ισλάμ

Χρονική Διάρκεια: 45λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εργαστήριο πληροφορικής

Δομικά - Διαδραστικά στοιχεία:

1. Εμπόριο και πολιτισμός του Ισλάμ

4η Φάση: Απαντήσεις στα φύλλα εργασίας

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Χρονική Διάρκεια: 45λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Σχολική τάξη με διαδραστικό πίνακα

Δομικά - Διαδραστικά στοιχεία:

5η Φάση: Δημιουργία διαδραστικού χάρτη

Χρονική Διάρκεια: 45λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Σχολική τάξη με διαδραστικό πίνακα

Δομικά - Διαδραστικά στοιχεία:

1. Σημαντικές ήττες των Βυζαντινών
2. Σημαντικές ήττες των Βυζαντινών 2
3. Σημαντικές ήττες των Βυζαντινών 3

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ανάπτυξη στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΔΡΑΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

1η Φάση: Μέθοδος

Χρονική Διάρκεια: 5λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εργαστήριο πληροφορικής

Η μέθοδος που ακολουθείται είναι η ερευνητική – ομαδοσυνεργατική, ενώ παράλληλα επιδιώκεται η εφαρμογή αντίστροφης τάξης (flipped classroom) με την επεξεργασία από τους μαθητές πολυτροπικού υλικού που έχει ετοιμάσει κι αναρτήσει ο εκπαιδευτικός σε ιστότοπο για τους μαθητές του (το υλικό βρίσκεται στις υπόλοιπες φάσεις του σεναρίου), ενώ οι εργασίες και οι ασκήσεις, που κατά την παραδοσιακή διδασκαλία γίνονται στο σπίτι, τώρα λαμβάνουν χώρα στο σχολείο υπό την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού, (Staker & Horn, 2012) με τη μορφή φύλλων εργασίας που συμπληρώνονται από τους μαθητές στο εργαστήριο πληροφορικής και μόνο συμπληρωματικά στο σπίτι. Δηλαδή ο καθηγητής περιορίζεται μόνο στο να περνά από κάθε σταθμό εργασίας και να βοηθάει τους μαθητές, όταν ο ίδιος κρίνει ότι πρέπει ή όταν αυτοί δυσκολεύονται σε κάτι.

Φύλλα εργασίας:

2η Φάση: Η εξάπλωση των Αράβων

Χρονική Διάρκεια: 45λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εργαστήριο πληροφορικής

Πορεία και δραστηριότητες: Αρχικά οι μαθητές χωρίζονται σε 6 ομάδες 3-4 ατόμων (σε κάθε ομάδα 2 υπολογιστές) και στη συνέχεια καλούνται να ανοίξουν κατά την 1^η διδακτική ώρα την παρουσίαση «**Η εξάπλωση των Αράβων**» (την οποία θα βρείτε στον παρακάτω σύνδεσμο) και τους δίνεται το φύλλο εργασίας 1. Οι μαθητές αφού δουν τα ζητούμενα του φύλλου εργασίας, καλούνται να μελετήσουν τις διαφάνειες της παρουσίασης, να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας και να παρουσιάσουν τις απαντήσεις τους κατά τη διάρκεια της 3^{ης} ώρας (εφόσον δεν προλάβουν να ολοκληρώσουν το φύλλο εργασίας, αυτό γίνεται στο σπίτι, αφού όλο το εκπαιδευτικό υλικό είναι δημοσιευμένο στο διαδίκτυο). 10 λεπτά πριν το τέλος της πρώτης διδακτικής ώρας γίνεται ανάθεση της ομαδικής εργασίας που βρίσκεται στο τέλος του φύλλου εργασίας.

Φύλλα εργασίας:

1. [fyllo_ergasias_1_11_1.doc](#)

1. Η εξάπλωση των Αράβων

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα – Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 34

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/11864/1359#18529>

Διευκρίνιση: Αρχείο Powerpoint

3η Φάση: Εμπόριο και πολιτισμός του Ισλάμ

Χρονική Διάρκεια: 45λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εργαστήριο πληροφορικής

Πορεία και δραστηριότητες: Οι μαθητές χωρισμένοι στις ίδιες 6 ομάδες των 3-4 ατόμων καλούνται να ανοίξουν κατά την 2^η διδακτική ώρα την παρουσίαση «**Το εμπόριο και ο πολιτισμός των Αράβων**», (την οποία θα βρείτε στον παρακάτω σύνδεσμο) ενώ τους δίνεται το φύλλο εργασίας 2. Οι μαθητές αφού δουν τα ζητούμενα του φύλλου εργασίας, καλούνται να μελετήσουν τις διαφάνειες της παρουσίασης, να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας και να παρουσιάσουν τις απαντήσεις τους κατά τη διάρκεια της 3^{ης} ώρας (εφόσον δεν προλάβουν να ολοκληρώσουν το φύλλο εργασίας, αυτό γίνεται στο σπίτι, αφού όλο το εκπαιδευτικό υλικό είναι δημοσιευμένο στο διαδίκτυο). Στην παρουσίαση «**Το εμπόριο και πολιτισμός του Ισλάμ**» υπάρχουν υπερσυνδέσεις και στα φύλλα εργασίας δίνονται οδηγίες για την αξιοποίησή τους. Πιο συγκεκριμένα: **α)** Η λέξη «δανείστηκε» στη διαφάνεια 12 είναι υπερσύνδεση που μας μεταφέρει σε μία ιστοσελίδα με τα σπουδαιότερα μουσουλμανικά τεμένη του κόσμου www.sacred-destinations.com/categories/mosques. Οι μαθητές, ακολουθώντας τις οδηγίες του φύλλου εργασίας 2, ενεργοποιούν την υπερσύνδεση «δανείστηκε», στη συνέχεια επιλέγουν τα τεμένη: Al-Azhar, Ibn Tulun, Al Aqsa, Dome of the Rock, Kairouine, Mezquita de Cordoba, Great Mosque of Damascus, για να δουν τις φωτογραφίες των ιστοσελίδων και έπειτα απαντούν στις ερωτήσεις 6 και 7 του φύλλου εργασίας 2. **β)** Η φράση «έργα μικροτεχνίας» στη διαφάνεια 19 είναι μία ακόμη υπερσύνδεση που μας μεταφέρει στην ιστοσελίδα του Μητροπολιτικού Μουσείου της Νέας Υόρκης http://www.metmuseum.org/toah/hd/orna/hd_orna.htm. Οι μαθητές, ακολουθώντας τις οδηγίες του φύλλου εργασίας 2, ενεργοποιούν το σύνδεσμο Islamic art, early period, και αφού δουν αντικείμενα μικροτεχνίας, απαντούν στην ερώτηση 8 του φύλλου εργασίας 2. **γ)** Η φράση επιστημονική πρόοδο στη διαφάνεια 20 είναι επίσης υπερσύνδεση που μας μεταφέρει στη διαδικτυακή έκδοση ενός αραβικού διμηνιαίου περιοδικού που προβάλλει την ιστορία του αραβικού και ισλαμικού πολιτισμού www.saudiaramcoworld.com/issue/200703/rediscovering.arabic.science.htm. Οι μαθητές, ακολουθώντας τις οδηγίες του φύλλου εργασίας 2, διαβάζουν τα κείμενα και στη συνέχεια ασχολούνται με τη δραστηριότητα 9 του φύλλου εργασίας 2. **δ)** Τέλος, η φράση αραβικές λέξεις στη διαφάνεια 22 είναι υπερσύνδεση που μας μεταφέρει στο νεοελληνικό λεξικό της Πύλης για την ελληνική γλώσσα www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllid... Οι μαθητές καλούνται να

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

χρησιμοποιήσουν το λεξικό, για να απαντήσουν στη δραστηριότητα 11 του φύλλου εργασίας 2, ενώ για να βρουν τις επιπλέον λέξεις, πηγαίνουν στη σύνθετη αναζήτηση, επιλέγουν στον τύπο λήμματος «ουσιαστικό» και στην ετυμολογία – συντομογραφίες το: αραβ. και μετά πατούν «βρες».

Φύλλα εργασίας:

1. [fyllo_ergasias_2_12.doc](#)

1. Εμπόριο και πολιτισμός του Ισλάμ

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 34

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/11864/1360#18530>

Διευκρίνιση: Αρχείο Powerpoint

4η Φάση: Απαντήσεις στα φύλλα εργασίας

Χρονική Διάρκεια: 45λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Σχολική τάξη με διαδραστικό πίνακα

Κάθε ομάδα ανακοινώνει τις απαντήσεις για ορισμένες από τις δραστηριότητες που ολοκλήρωσε. Κάποιες από τις απαντήσεις στις δραστηριότητες (ανάλογα με το χρόνο που έχει στη διάθεσή του ο καθηγητής) γράφονται διαδραστικά από τους μαθητές στο διαδραστικό πίνακα της τάξης..

Φύλλα εργασίας:

5η Φάση: Δημιουργία διαδραστικού χάρτη

Χρονική Διάρκεια: 45λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Σχολική τάξη με διαδραστικό πίνακα

Κατά την 4η διδακτική ώρα οι μαθητές καλούνται να χρησιμοποιήσουν το Web2 εργαλείο, Umapper, για να δημιουργήσουν διαδραστικούς χάρτες με το υλικό που συγκέντρωσαν στην ομαδική τους εργασία που είχαν αναλάβει κατά την 1η διδακτική ώρα. Βέβαια θα έχει προηγηθεί πριν το μάθημα η δημιουργία λογαριασμού στο Umapper από τον καθηγητή, για να μη χαθεί πολύτιμος χρόνος για τη δημιουργία των διαδραστικών χαρτών.

Στους παρακάτω 3 συνδέσμους μπορείτε να δείτε 3 τέτοιους διαδραστικούς χάρτες που είναι αποτέλεσμα της

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

εφαρμογής του σεναρίου σε 3 διαφορετικά σχολικά τμήματα.

Φύλλα εργασίας:

1. Σημαντικές ήττες των Βυζαντινών

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 103

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/11864/1362#11875>

2. Σημαντικές ήττες των Βυζαντινών 2

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 103

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/11864/1362#11876>

3. Σημαντικές ήττες των Βυζαντινών 3

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 103

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/11864/1362#11877>

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.